

Säker och kostnadseffektiv it-drift – förslag till varaktiga former för samordnad statlig it-drift (SOU 2021:97)

E-hälsomyndighetens ställningstagande

E-hälsomyndigheten tillstyrker utredningens förslag med nedanstående kommentarer.

E-hälsomyndighetens kommentarer

Kapitel 10.4.5 Teknisk lagring och teknisk bearbetning

E-hälsomyndigheten konstaterar att slutbetänkandet inte lämnar någon ytterligare vägledning om hur den sekretessbrytande bestämmelsen som föreslogs i delbetänkandet (SOU 2021:1) ska tillämpas eller hur den intresseavvägning som följer av bestämmelsen ska göras.

E-hälsomyndigheten hänvisar i denna del till de synpunkter som myndigheten lämnat i sitt yttrande över delbetänkandet (ert dnr I2021/00342). Myndigheten vidhåller att det behöver tydliggöras vilka tjänster som omfattas av begreppet teknisk lagring och teknisk bearbetning för annans räkning vid tillämpningen av den föreslagna sekretessbrytande bestämmelsen.

Kapitel 10.6.4 En samordnad lösning ska minimera riskerna med aggregerade informationsmängder

I utredningen beskrivs konsekvenser av aggregerad information, och att dessa uppgifter tillsammans kan komma att falla under säkerhetsskyddslagen. Enligt utredningens förslag tolkar vi det som att säkerhetskänslig verksamhet som omfattas av säkerhetsskyddslagen kan hanteras i det samordnade statliga tjänsteutbudet (kap 10.6.4) men att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter inte ska hanteras i det samordnade statliga tjänsteutbudet. (kap 10.6.7). E-hälsomyndigheten vill i sammanhanget påpeka att säkerhetskänslig verksamhet normalt sett även har säkerhetsskyddsklassade uppgifter, vilket då får konsekvensen att den säkerhetskänsliga verksamheten inte kan hanteras i det statliga tjänsteutbudet. Detta förhållande bör förtydligas.

Kapitel 10.6.7 Hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter

E-hälsomyndigheten ser ett behov av förtydligande när det gäller utredningens bedömning av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

Enligt den kartläggning som utredningen genomfört hanterar 40 procent av myndigheterna säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Eftersom myndigheternas behov av hantering av sådana uppgifter är så pass omfattande bedömer vi att detta behöver utredas vidare inom samordnad statlig it-drift.

E-hälsomyndigheten vill även lyfta fram en ytterligare komplikation när det gäller omständigheten att en informationstillgångs betydelse för Sveriges säkerhet kan ändras över tid. Detta gör att en uppgift som inte är säkerhetsskyddsklassad kan komma att ändras till att bli det. I ett sådant läge behöver den säkerhetsskyddsklassificerade uppgiften tas hem, dvs flyttas från den statliga it-driften vilket kan medföra ökad komplexitet och kostnader.

Kapitel 11.4.1 Samverkan mellan anslutande myndigheter och leverantörsmyndigheter

E-hälsomyndigheten bedömer att en samverkansmodell med fördel även kan innefatta de faser som man inom SITTSAM lagt till vid vidareutveckling av Försäkringskassans anslutningsprocess med stegen: paketera, förvalta, utveckla och avveckla. Detta skapar en igenkännbarhet som spänner över hela anslutningens livscykel och underlättar därmed vid byte av leverantörsmyndighet samt om tjänster tillhandahålls av flera leverantörsmyndigheter.

Kapitel 11.5.2 Prioritering av drift mellan leverantörsmyndighet och anslutna myndigheter.

E-hälsomyndigheten ser en svårighet i att formalisera vilken ordning kundmyndigheters och leverantörsmyndighetens tjänster ska prioriteras mot varandra. Ett ramverk, likt det beskrivet i förslaget, bedömer vi behöver vara på plats redan från start där nuvarande och tillkommande kundmyndigheters behov lyfts fram.

Kapitel 12 Konsekvensutredning

E-hälsomyndigheten saknar analys av de konsekvenser slutbetänkandet får för de myndigheter som redan har en samverkan med de föreslagna leverantörmyndigheterna. Enligt vår bedömning behöver en sådan analys belysa följande områden:

- Kostnader
- Samverkansformer
- Prioriteringsmodeller
- Redan avropade tjänster kontra nytt definierat tjänsteutbud.

I detta ärende har generaldirektör Janna Valik beslutat. IT-chef Mathias Erlandsson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också säkerhetsskyddschef Stephen Dorch, enhetschef Tina Hård, jurist Malin Erliden, verksamhetsarkitekt Carl-Johan Dahlberg, förvaltningsledare Dan Wimmergren och utredare Fredrik Lundh deltagit.